

Later als ik groot ben

Over het boek

Auteur: Bette Westera

Illustrator: Mattias De Leeuw

Uitgeverij: Lannoo

Over de makers

Bette Westera (geboren in 1958) ging na de middelbare school naar de Pedagogische Academie, om daarna in Leiden Psychologie te studeren. Na te hebben gewerkt als o.a. onderwijzeres en secretaresse aan de universiteit, begon ze in 1990 aan het schrijven van een kinderbijbelserie. Vanaf 1999 publiceerde ze diverse kleuterverhalen, prentenboeken (vaak op rijm) en gedichtenbundels. Daarnaast schreef Bette Westera ook non-fictie, zoals "Mijn lijfboek" en is ze een veelgevraagd vertaalster van prentenboeken. Zij vertaalde o.a. de beroemde boeken van Dr. Seuss. Bette Westera ontving in haar carrière al vele prijzen. In 2014 ontving zij bijvoorbeeld een Zilveren Griffel voor "Held op sokken", een prentenboek dat zij maakte samen met Th   Tjong-Khing.
Bron: <https://www.standaardboekhandel.be/p/held-op-sokken-9789025749996>

Mattias De Leeuw (geboren in 1989) is een veelzijdige illustrator. Hij volgde Illustratieve vormgeving aan Sint Lucas Antwerpen. In 2011 studeerde hij af met het woordeloze prentenboek "De steltenloper". Sindsdien werkt hij als freelance illustrator voor magazines, kranten en uitgeverijen. Daarnaast maakt hij ook decors voor jeugdtheater. Mattias De Leeuw ontving al meerdere prijzen voor zijn werk, o.a. de Boekenpluim (Boek.be) en het Gulden Palet (CPNB). Zijn tekeningen karakteriseren zich door spontane verftoetsen die hij combineert met zwierige lijnen. Zijn prenten zitten vol details en kleine zijverhalen die zowel jong als oud aanspreken.
Bron: <https://www.mattiasdeleeuw.com/biografie>

Korte inhoud

De ik-persoon gaat met haar mama zwemmen in het subtropisch zwemparadijs en fantaseert over wat ze allemaal gaat doen als ze groot is. Ze zal dan heel veel dingen durven: drie keer rond de wereld fietsen bijvoorbeeld, zonder handen. Of spelen met het monster en de draak onder haar bed.

1. VOOR HET LEZEN

1.1. Bespreking van titel en kaft

Neem het boek erbij. Lees de titel luidop voor en bestudeer met de juryleden de cover. Leg het boek helemaal open zodat je de achterkant mee hebt.

- Wat zie je? ((gevaarlijke) dieren: krokodillen, een leeuw, flamingo's...; planten; een meisje op de slurf van een olifant...)
- Wie zit er achter het meisje? (haar knuffel)

- Zou haar knuffel haar vasthouden zodat ze niet valt?
- Wat heeft het meisje aan? (een rood badpak en gele zwembandjes)
- Waarover zou het boek gaan, denk je, als je de cover ziet?
- De titel van het boek is: "Later als ik groot ben". Waarover zou het boek gaan, denk je, nu je de titel kent? (misschien stellen de juryleden hun mening bij, alle antwoorden zijn goed)

1.2. De verwachtingen van de juryleden

Peil naar de verwachtingen van de juryleden. Stel nog bijkomende vragen als ze niet tot het thema 'durven' komen.

- Durf jij op de slurf van een olifant te zitten?
- Wat durf je wel/niet?
- Wat wil jij precies doen als je groot bent?
- Wat zou jij dan heel graag durven?
- Wat zou jij heel graag kunnen?
- Wat zijn dingen die je nog niet kan en toch al heel graag zou kunnen?
- Wat zou je graag doen maar mag je bijvoorbeeld nog niet doen van je mama, papa, oma, opa of je leerkracht in de klas?

2. TIJDENS HET LEZEN

- Het verhaal is een gedicht met een gekruist rijmschema. Neem vooraf de tekst aandachtig door zodat je goed weet waar het rijm zit en hoe je de tekst vlot leest. Lees misschien steeds de twee dubbele pagina's na elkaar vanwege dat gekruiste rijm. Misschien merken de juryleden het rijm op. Als dat zo is, dan mag je hier gerust meteen op ingaan. Als ze het niet zelf opmerken, kan je hier in een tweede lezing op terugkomen (zie: Na het lezen).
- De hoofdpersonages zijn een meisje (in rood badpak met zwembandjes aan) en haar knuffelkonijn. Maak de juryleden attent op wat beiden doen in het verhaal. Herkennen de juryleden het meisje als cowboy, Roodkapje, Inuit, standbeeld, trapeziste, skiester met blote billen...?
- De setting van het verhaal is een subtropisch zwembad. Bij de titelpagina kan je vragen:
 - Waar zou dit verhaal zich afspelen? (in een zwembad)
- Bij de eerste pagina kan je vragen:
 - Is het een gewoon zwembad?
 - Wat is er zo bijzonder aan het zwembad? (een subtropisch zwemparadijs)
 - Waaraan kan je zo'n subtropisch zwembad herkennen? (kleine ploeterbaden, een glijbaan in de vorm van een olifant, grote glaspartijen, planten, trappen om naar een waterglijbaan te gaan, de gele waterglijbaan, ligzetels en parasols aan de rand van het zwembad...)
- Op de volgende pagina zie je al de eerste fantasieën: een slurf van een olifant, lianen, touwladders, een spookkasteel, groene papegaaien, flamingo's, een gapende krokodil, een gekko. Geef de juryleden voldoende tijd om die fantasie-elementen op te merken. Ze zullen waarschijnlijk opmerkingen geven over of die al dan niet 'kunnen'. Laat hen de fantasievolle elementen zelf ontdekken en de grenzen van werkelijkheid en fantasie zelf aftasten.
- Leg tijdens het lezen moeilijke woorden uit. Je kan hen hierin begeleiden:
 - Hoelang zou je nodig hebben om drie keer rond de wereld te fietsen?
 - Wat is de prairie?
 - Ken je een hengst?
 - Kan je rengalop nadoen?
 - Wat is bergkristal?
 - Ken je Saturnus? (de afstand tot de planeet Saturnus bedraagt 12,95 miljoen kilometer)
 - Kan je naar Saturnus vliegen?
 - Zou het lukken met een Russische raket?

3. NA HET LEZEN

3.1. Het verhaal en illustraties

- Dit verhaal (gedicht) is in enkele weken tijd ontstaan nadat Bette Westra van Mattias De Leeuw een afbeelding per mail ontving van een meisje, zittend op een hoge springplank.
- Het gedicht heeft Mattias 'omgebouwd' tot een verhaal door de tekst een herkenbare setting te geven van een subtropisch zwemparadijs. Het meisje fantaseert door op allerlei zaken die ze daar ziet.
- Het boek is een betoverend beeldverhaal over dromen van dingen durven, over het fijne van klein zijn en het spannende van groot worden.
- Volg de verhaallijn van het meisje samen met de verhaallijn van haar knuffelkonijn.

3.2. Rijm

- Het gedicht heeft een kruisrijm. Dat zal de juryleden waarschijnlijk niet opvallen omdat het rijm over twee dubbele pagina's doorloopt en er op de illustraties heel wat te zien is.
- Als de juryleden het rijm niet opmerken, is het goed hun aandacht hierop te vestigen. Start voor een tweede lezing van het verhaal met een rijmoefening. Laat de juryleden zelf rijmwoorden verzinnen op eenvoudige woorden uit het verhaal als: "keel" – "tanden" – "sop" – "kwal" – "bed"... Lees het verhaal een tweede keer voor en benadruk het rijm.

3.3. Illustraties

- Kijk samen met de juryleden naar het coverbeeld en de pagina van de leeuw en de tijger. Een fijn weetje is dat de illustrator Mattias De Leeuw, hoewel zijn achternaam 'De Leeuw' is, nog nooit eerder zo een grote leeuw had getekend. Het bleek voor hem heel erg moeilijk. Hiervoor tekende hij pagina's vol voorstudies van leeuwenkoppen in zijn schetsboek.
- Mattias De Leeuw tekent heel vlot. Het lijkt alsof de beelden in één vingerknip gemaakt zijn. Hij werkt heel snel en maakt zo ook wel eens fouten zoals een foute kleur, een vlek op zijn blad of een hoofd dat de foute richting uitkijkt. Sommige tekeningen in dit boek moest hij tot wel drie keer opnieuw maken.
- Bespreek deze ervaringen van de illustrator met de juryleden.
 - Hoe ga je aan de slag als je een tekening wil maken?
 - Wat doe je als je ziet dat je iets tekende waarover je niet zo tevreden bent?
 - Is iets waar je niet tevreden over bent 'een fout' in je tekening?
 - Wanneer vind je dat er iets 'fout' zit aan je tekening?
 - Maak je soms je tekeningen opnieuw?
 - Wat doe je als je 'fout' bent? Verfrommel je je papier? Scheur je je tekening? Overteken je wat 'fout' is?
 - Wanneer ben je helemaal tevreden over je tekening?

3.4. Realiteit vermengd met fantasie

Bespreek met de juryleden de fantasiepassages. Je kan samen met hen het boek opnieuw 'scannen' en op zoek gaan naar passages waar de fantasie een loopje neemt met de realiteit. Ga op zoek naar de zwembad-elementen die je nog steeds het gevoel geven in het zwembad te zijn. Ga ook op zoek naar prenten waar de zwembad-elementen verdwenen zijn. Ga in op hun belevingen en hoe zij zich mogelijk kunnen voelen.

3.5. Humor

Zowel de tekst als de tekeningen bevatten heel wat humor. Bespreek met de juryleden de passages waar ze echt om moeten lachen.

→ Wat zorgt ervoor dat je moet lachen?

Ga in op de belevingen van de juryleden en hoe zij zich mogelijk voelen in deze grappige situaties.

Wat voor het ene jurylid grappig is, is misschien niet zo grappig voor iemand anders.

3.6. Creatieve verwerking

- **Tekenen**

MATERIAAL:

-
- heel veel schetspapier
-
- potloden
-
- eventueel afbeeldingen van dieren
-
- eventueel knuffeldieren (jungledieren, boerderijdieren, dierentuindieren). Of misschien kan je dierenfiguurtjes, bijvoorbeeld van Schleich, op de kop tikken.
-
- niet noodzakelijk, maar wel handig, is een computer of tablet (en een beamer) om dierenafbeeldingen op te zoeken (en te projecteren)
-
- Laat de juryleden nadenken over een dier waarover zij kunnen fantaseren. Laat hen inspiratie opdoen in het boek. Misschien hebben zij zelf wel al een lievelingsdier en moet je hiervoor geen extra ondersteuning geven.
 - Geef de juryleden een stapel schetspapier en laat hen hun dier schetsen zoals de illustrator dat deed. Laat hen zelf een studie maken van hun gekozen dier. Laat hen eerst zelf proberen. Bied pas illustraties aan als ze niet meer verder kunnen. Eventueel kan je internetafbeeldingen opzoeken en die projecteren. Je kan ook gebruik maken van knuffeldieren of (plastic of houten) dierenfiguurtjes om de creativiteit van de juryleden niet in de weg te staan.

- **Verteltafel**

MATERIAAL:

-
- eventueel knuffeldieren (jungledieren, boerderijdieren, dierentuindieren). Of misschien kan je dierenfiguurtjes, bijvoorbeeld van Schleich, op de kop tikken.
-
- doeken in verschillende kleuren (blauw, groen, geel, rood...)
-
- een pop(je) met zwempak en haar knuffelkonijn
-
- allerlei potjes en kartonnen van lege keukenrollen
-
- allerlei soorten plakband om zaken aan elkaar vast te maken
-

Met de knuffeldieren of (plastic of houten) dierenfiguurtjes en een decor van doeken kan je de juryleden zelf een verteltafel laten maken. Laat hen hun fantasie de vrije loop gaan om het verhaal over 'durven' na te spelen. Leg vooral de klemtoon op het durven en laat hen zelfs situaties creëren waarin zij al dan niet iets durven.

4. VERDER LEZEN

- Dromer / Mark Janssen (Lemniscaat, 2022)
- Ridder Tim / Inge Besaric en Astrid Sam (ill.) (Lemniscaat, 2021)
- Dromers / Bibi Dumon Tak (Querido, 2019)
- Suzie Ruzie in het diepe / Jaap Robben en Benjamin Leroy (ill.) (Gottmer, 2016)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.